

SCHATGRAVEN VOOR DE RODE LIJST

Zoals eerder in Coolia werd aangekondigd, is er een nieuwe Rode lijst van paddenstoelen in de maak. Mirjam Veerkamp, Ad van den Berg en ik hopen deze klus voor de zomer te klaren. De methode voor alle officiële Nederlandse Rode lijsten wordt vastgesteld door het ministerie van LNV en is gebaseerd op een vergelijking van het voorkomen van alle soorten rond 1950 met de huidige situatie. Een soort belandt in principe op de Rode lijst als die tegenwoordig beduidend minder voorkomt dan destijds. Soorten die constant blijven of toenemen komen daar niet voor in aanmerking, tenzij ze heel zeldzaam zijn. Die aanpak klinkt simpeler dan het in werkelijkheid is, maar met alle methodische complicaties zal ik u op deze plek niet lastig vallen.

Een van de problemen waar we mee te maken hebben, is het relatief geringe aantal oude waarnemingen in het gegevensbestand van de vereniging, vergeleken met de hoeveelheid recente gegevens. Tijdens onze voorbereidingen bleek evenwel dat nog lang niet alle beschikbare oude gegevens in het bestand zijn ingevoerd. Zo zijn tot onze verrassing gegevens uit Fungus, de voorganger van Coolia, maar voor een klein deel opgenomen. Hetzelfde geldt voor de dertig 'Mededeelingen van de Nederlandsche Mycologische Vereeniging' die tussen 1910 en 1952 verschenen. Deze publicaties bevatten dus een nog onontsloten schat van duizenden 'nieuwe' oude waarnemingen. Bij de exploratie van deze bronnen hebben we de taken eerlijk verdeeld: Mirjam voert de gegevens uit Fungus in vanaf 1950 en ik werk vanaf dat jaar terug in de richting van het eerste nummer uit 1929. Aan de 'Mededeelingen' zullen we wel niet meer toe komen.

Al doende kom ik er al spoedig achter waarom de gegevens niet eerder systematisch zijn ingevoerd. Het is een moeizame en tijdrovende arbeid, waarbij kennis van de antieke mycologie onontbeerlijk blijkt, alleen al omdat driekwart van de gebruikte namen in Fungus niet overeen komt met de namen in de huidige standaardlijst. Meestal valt de identiteit wel te achterhalen, maar de betekenis van sommige oude namen blijft raadselachtig. Zo blijven *Clitocybe tornata*, *Russula rubra* en *Humaria appplanata* vooralsnog in nevelen gehuld.

Het neuzen in de vergeelde pagina's levert de nodige mycologische verrassingen op. Ik ben al zeven soorten tegengekomen die niet in het Overzicht worden vermeld en dus met terugwerkende kracht als (vroeger) inheems moeten worden beschouwd. Een opmerkelijke soort is bijvoorbeeld de trilzwam *Tremella steidleri*, die door de legendarische A.C.S. Schweers in 1945 werd opgegeven van "Engelsch eiken dwarsliggers in een oorlogsspoorweglijn te Ottersum". De soort is verwant aan de bekende Kerntrilzwam (*Tremella encephala*) die samen met de Dennenbloedzwam (*Stereum sanguinolentum*) op naalddhout groeit. *Tremella steidleri* groeit echter op eikenhout. Nog spectaculairder is de melding van *Stropharia epimyces* (tegenwoordig *Psathyrella epimyces*) uit de uiterwaarden van de Rijn bij Wageningen in 1942. Het is een welhaast onmiskenbare paddenstoel, alleen al wegens zijn parasitaire groeiwijze op inktzwammen zoals de Geschubde inktzwam (*Coprinus comatus*) en Grote kale inktzwam (*C. atramentarius*). Het zal me benieuwen of *Psathyrella epimyces* nog eens opduikt in onze contreien. Inktzwammen genoeg, zou ik zo zeggen!

DOOR EEF ARNOLDS